

بانکداری مشارکت در سود و زیان روش برون رفت از بحران مالی

چکیده

به‌رغم توجه بانکداران به شیوه بانکداری مشارکت در سود و زیان و با گذشت قریب به نیم قرن از طرح اجرای این نوع بانکداری در قالب بانکداری نوین هنوز امکان اجرای آن فراهم نشده است. تعاریف متنوع از ربا، ساز و کارهای عملیاتی، نظارتی و مدیریتی مناسب برای بانکداری مشارکت در سود و زیان از جمله عواملی هستند که اجازه نداد تا این شیوه از بانکداری عملی شود. در این مقاله الگوی اجرایی بانکداری مشارکت در سود و زیان^۱ ارائه می‌شود. با این امید که بتواند بر مشکلات فوق فائق آید. در این نوع بانک اساس تعیین نرخ بهره تسهیلات بانکی نرخ بازدهی بخش حقیقی اقتصاد است و بانک به‌عنوان واسطه وجوه با دریافت حق‌العمل و در مقام وکیل و یا عامل سپرده‌گذار کارمزد متعلقه را دریافت و منابع مالی وی را در طرح‌های مختلف سرمایه‌گذاری می‌کند و بر ریز فعالیت‌های مجری نظارت می‌نماید. بازدهی ناشی از سرمایه‌گذاری چه به‌صورت سود و یا زیان به صاحبان منابع پولی یعنی سپرده‌گذاران منتقل می‌شود.

در این شیوه امین واحدی است که امور نظارتی فرآیند مشارکت در سود و زیان را به نمایندگی از سوی بانک در خصوص حسن اجرای طرح، کنترل عملیات اجرایی در مقایسه با برنامه‌های اعلام شده، نحوه تخصیص منابع و چگونگی مصرف بهینه آن‌ها و رسیدگی صورت‌های مالی برعهده دارد.

در بانکداری مشارکت در سود و زیان از ابزارها و ابداعات مالی بدیعی مانند گواهی مشارکت برای طرح‌های پایان‌پذیر و گواهی پذیره برای طرح‌های پایان‌ناپذیر استفاده خواهد شد. بازار ثانویه معاملات گواهی‌ها و طراحی سبد گواهی مشارکت و خدمات بیمه‌ای متنوع در فعال کردن و افزایش کارایی بازارهای جدید تأسیس شده نقش مهمی ایجاد خواهد کرد. کلیه عملیات براساس دستورالعمل‌های تدوین شده صورت خواهد گرفت. ساختار و تشکیلات بانکداری مشارکت در سود و زیان نیز با توجه به تعاریف فوق در قالب کمیته‌ها و واحدها و ادارات لازم تحلیل و سازماندهی می‌شوند.

کلمات کلیدی: مشارکت در سود و زیان، ربا، بانکداری غیرربوی.

^۱ PLS: Profit and Loss Sharing